

**EUROOPA LIIDU
NÕUKOGU**

**Brüssel, 27. oktoober 2009 (14.01)
(OR. en)**

15058/09

**CONSUM 198
MI 397
TELECOM 221**

SAATEMÄRKUSED

Saatja: Euroopa Komisjoni peasekretär,
allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor

Kättesaamise kuupäev: 23. oktoober 2009

Saaja: Javier SOLANA, peasekretär / kõrge esindaja

Teema: Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus-
ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele ettevõtja ja tarbija
vahelise piiriülese e-kaubanduse kohta ELis

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele komisjoni dokument KOM(2009) 557 lõplik.

Lisatud: KOM(2009) 557 lõplik

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 22.10.2009
KOM(2009)557 lõplik

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

ettevõtja ja tarbija vahelise piiriülese e-kaubanduse kohta ELis

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE

ettevõtja ja tarbija vahelise piiriülese e-kaubanduse kohta ELis

SISSEJUHATUS

1. Majapidamisi mõjutava pingelise finantsolukorra tingimustes kulutavad Euroopa tarbijad madalaimate hindade otsinguil Internetis rohkem aega pakkumiste leidmiseks ja võrdlemiseks. Piiriülesel Interneti-kaubandusel on tarbija jaoks kaks peamist eelist: suurem tootevalik ja võimalus säästa raha. Kõrvalistes piirkondades elavate tarbijate jaoks paraneb juurdepääs odavatele kaupadele. Ka ettevõtjatele avab Interneti-kaubandus uusi turge ja toob juurde uusi kliente ning on samas tulutoov uuenduslike ja konkurentsivõimeliste äriühingute jaoks. Interneti-jaemüügi siseturu potentsiaal on märkimisväärne.
2. Siiski on Euroopa e-kaubandus siseturu püsivate tõkete tõttu riigiti üsna killustunud. Üsna tihti ei ole tarbijatel võimalik esitada tellimust teises ELi liikmesriigis asuvale veebikaupmehele. Kaupmehed keelduvad liiga tihti piiriülestest tellimustest. Äriühingud hoiduvad mõnikord piiriülestest tehingutest või siis keelduvad müügi laiendamisest üle Euroopa või üle mitme riigi.
3. Komisjon on ELi piiriülese e-kaubanduse olukorda analüüsinud ja kindlaks teinud senised takistused¹. Järgmise sammuna analüüsitakse käesolevas teatises, milline on piiriülese e-kaubanduses kaupade müüki mõjutava kehtiva poliitilise raamistiku toime (teenuseid hõlmav e-kaubandust käesolevas dokumendis ei käsitleta); samuti esitatakse andmed kaotatud võimaluste ulatuste kohta ja tehakse ettepanekuid meetmete võtmiseks. Tarbija usaldust veebikeskkonna vastu mõjutavad paljud tegurid, sealhulgas mure isiklike andmete kaitse pärast, risk saada võltsitud tooteid ning veebis levivad uued ebaausad kaubandustavad. Sellised probleemid on veebikeskkonna puhul tavalised ning need ei peaks tekitama erilisi tõkkeid tarbijate või kaupmeeste jaoks, kes soovivad tegeleda piiriülese kaubandusega. Seepärast käesolevas teatises neid probleeme ei käsitleta.

KILLUSTUNUD INTERNETI–SISETURG

4. Kuigi e-kaubandus edeneb riigi tasandil jõudsalt, ei kasuta tarbijad veel eriti Interneti kaupade (ega ka teenuste) ostmiseks teisest liikmesriigist. Lõhe kodumaise ja piiriülese e-kaubanduse vahel laieneb siseturul esinevate tõkete tõttu. Aastatel 2006–2008 suurenes 27 %-lt 33 %-le kõigi selliste ELi tarbijate osakaal, kes

¹ „Komisjoni talituste töödokument: aruanne piiriülese e-kaubanduse kohta ELis”, SEC(2009) 283, 5. märts 2009, kättesaadav (inglisekeelsena) järgmisel veebilehel http://ec.europa.eu/consumers/strategy/facts_en.htm#E-commerce.

möödunud aastal ostsid Internetis vähemalt ühe toote, samal ajal jäi piiriülese e-kaubanduse osakaal stabiilseks (suurenes 6 %-lt 7 %-le)².

5. Tarbijad üle kogu Euroopa kinnitavad, et piiriülestel ostudel on eeliseid, isegi siis, kui neile veel ei meeldi neid teha. Kolmandik ELi kodanikest ostaks toote või teenuse Internetis teisest liikmesriigist, sest see on odavam või parem³. Sarnane hulk inimesi sooritaks ostu ka teises keeles ning 59 % jaemüüjatest on valmis tegema tehinguid rohkem kui ühes keeles⁴.
6. Piiriülene kaubandus ergutab äriühinguid oma kliendibaasi laiendama ja suunduma uutele turgudele, samas on alles vähesed veebipoed valmis teenindama välismaiseid tarbijaid. Kuigi 51 % EL 27 jaemüüjatest müüb oma kaupu Internetis, teeb üksnes 21 % seda piiriüleselt. Jaemüüjad, kes tegutsevad piiriüleselt, müüvad üksnes väga vähestesse liikmesriikidesse: üksnes 4 % jaemüüjatest kaupleb kümne või enama liikmesriigiga, suurem osa neist kaupleb ainult ühe või kahe liikmesriigiga⁵.

INTEGREERITUD INTERNETI-SISETURU EELISED

Suurem tõenäosus leida odavamaid pakkumisi

7. Piiriülene veebikaubandus suurendab raha säästmise võimalusi, sest samasuguste toodete kohta on rohkem pakkumisi. Tarbija jaoks muutuvad võimalikud säästuvõimalused ilmseks üksnes ostuprotsessi käigus, kui ta otsib tooteid ja võrdleb hindu. Kogu ELi hõlmava veebikaubandust käsitleva uuringu tulemused annavad aimu, kui palju tarbijatel oleks võimalik säästa tegelike piiriüleste tehingute korral.
8. EL 27 liikmesriikides asuvatele uuringus osalejatele anti loetelu 100 populaarse tootega ja paluti neid Internetist otsida ning märkida koguhind, mis nad oleks nende toodete eest maksnud. Kui nii kodumaised kui ka piiriülesed pakkumised olid leitud, koostati nende kohta võrdlus, mis sisaldas ka saatmiskulu- ja tasusid. Jooniselt 1 nähtub, et on olemas märkimisväärne potentsiaal säästudeks piiriülestelt ostudelt isegi juhul, kui eeldatakse, et sääst peab olema 10 %, et motiveerida tarbijaid piiriüleseid oste tegema⁶.

² Eurobaromeetri eriuuring 298: „Tarbijakaitse siseturul”(2008).

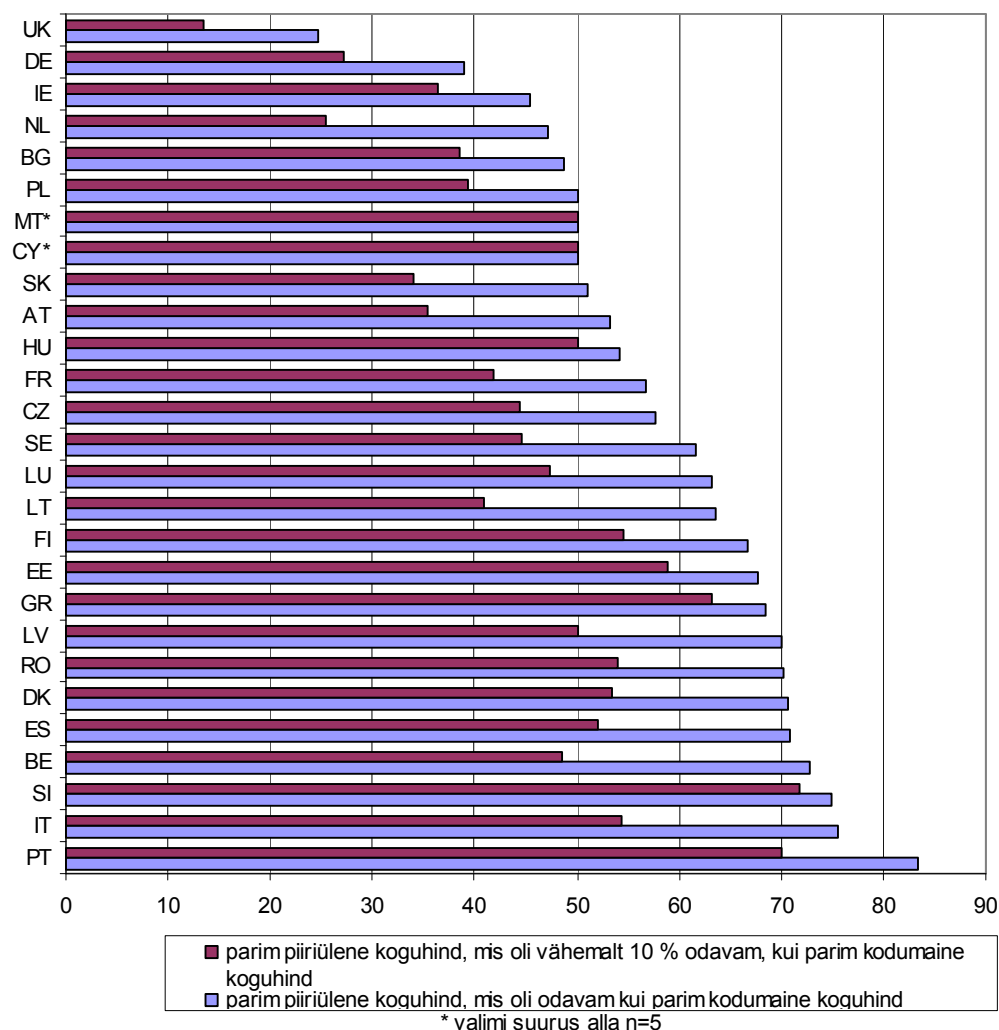
³ Eurobaromeetri eriuuring 254: „Siseturg – EL 25 kodanike arvamused ja kogemused” (2006).

⁴ Eurobaromeetri eriuuring 298 (2008): Flash Eurobarometer 224: „Business attitudes towards cross-border sales and consumer protection” (2008). (Ettevõtte hoiakud piiriülese kaubanduse ja tarbijakaitse suhtes)

⁵ Flash Eurobarometer 224 (2008).

⁶ „Mystery shopping evaluation of cross-border e-commerce in the EU”, YouGovPsychonomics, Euroopa Komisjoni nimel kogutud andmed, 2009.

Joonis 1. Selliste otsingute osakaal, mille puhul oli parim piiriülene pakkumine odavam või vähemalt 10 % odavam kui parim kodumaine pakkumine.

Allikas: YouGovPsychonomics (2009)

9. 27st ELi liikmesriigist 13s (Portugal, Itaalia, Sloveenia, Hispaania, Taani, Rumeenia, Läti, Kreeka, Eesti, Soome, Ungari, Küpros, Malta) leidsid uuringus osalejad vähemalt poolte tooteotsingute korral piiriülese pakkumise, mis oli vähemalt 10 % odavam kui parim kodumaine pakkumine. See tulemus kinnitab väidet, et piiriülene kaubandus suurendab võimalusi leida identsete toodete puhul odavamaid pakkumisi (mis hõlmavad ka kõiki kulusid)⁷.

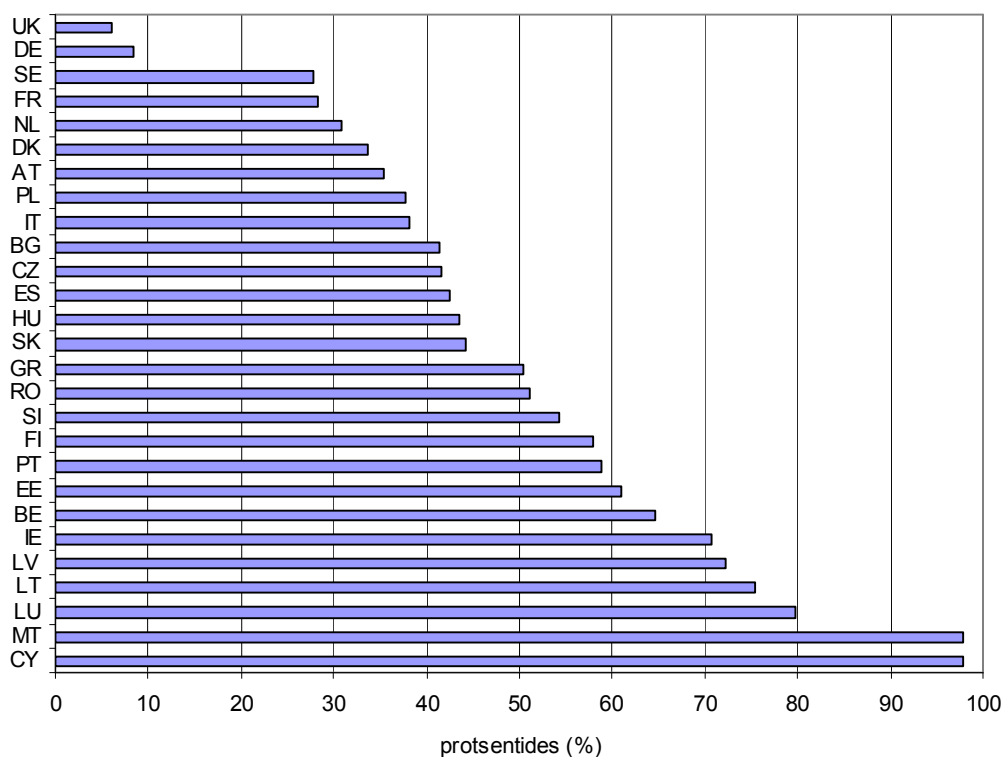
Juurdepääs toodetele, mida kodumaal ei ole saada

10. Paljusid tooteid ei ole mitmes riigis võimalik Internetist leida. Piiriülese kaubandusega kaasnebki see eelis, et tarbijatel on võimalik leida tooteid, mida kodumaal ei ole võimalik Interneti kaudu osta. Siseturul on tohtu potentsiaal

⁷ YouGovPsychonomics (2009). Küprost ja Maltat käsitlevaid tulemusi tuleks tõlgendada ettevaatusega, sest võrdluse võimaldamiseks oli saada väga vähe kodumaiseid pakkumisi (vt joonis 1).

töötada välja rida tooteid, mida ei oleks majanduslikult tasuv turustada riigi tasandil, eelkõige väiksemates liikmesriikides.

Joonis 2. Tooteotsingud, mille puhul leiti üksnes piiriüleseid pakkumisi

Allikas: YouGovPsychonomics (2009)

11. Kogu ELi hõlmav veebipoode käsitlev uuring näitas, et mõnes riigis oli eriti raske leida Internetist kodumaiseid pakkumisi (vt joonis 2). See on tõsi eelkõige väiksemate turgude puhul, mis tähendab, et piiriülene pakkumine on tarbijate jaoks ainuke võimalus kõnealuseid tooteid osta, kui jaemüüja nõustub neile neid tooteid tarnima. Küproselt, Maltalt, Luxembourgist, Leedust, Lätist, Iirimaalt, Belgiast, Eestist, Portugalist ja Soomest pärit uuringus osalejad ei suutnud leida kodumaiseid pakkumisi vähemalt poolte toodete puhul, mida nad Internetist otsisid⁸.

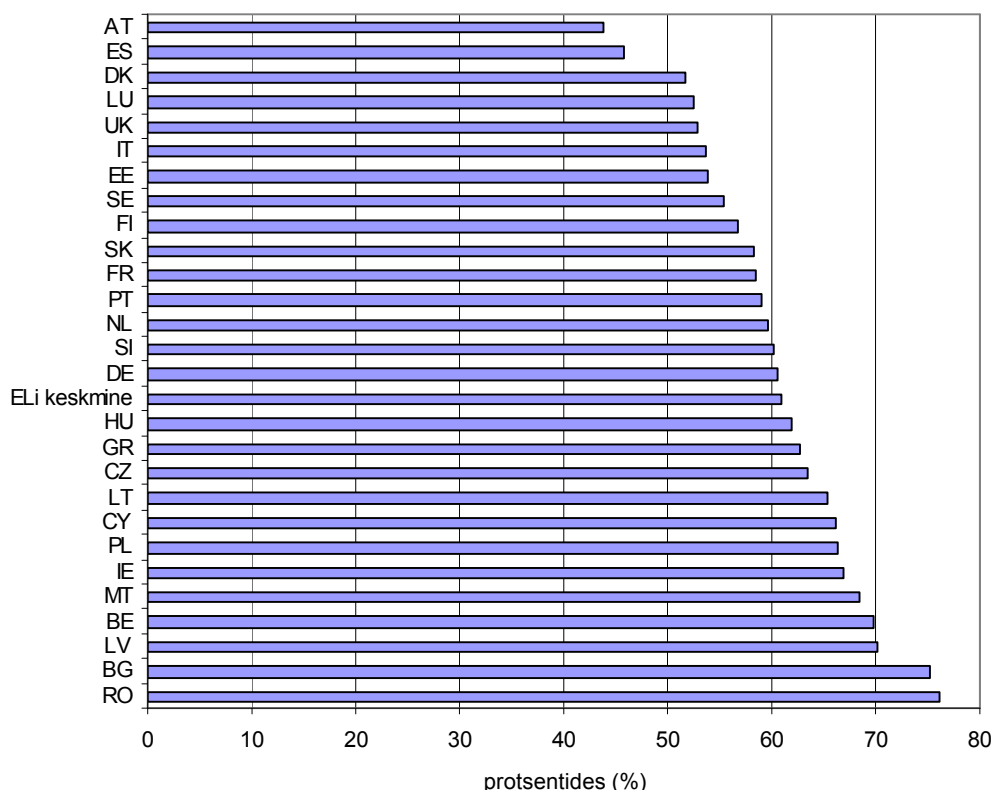
INTERNETI-SISETURU KILLUSTATUSE ULATUS

12. Kahjuks ei ole tarbijatel võrdset juurdepääsu piiriülestele pakkumistele, kuigi e-kaubanduse piirideta olemust arvestades võiks eeldada teisiti: mõne riigi tarbijate jaoks on ülimalt ebatõenäoline leida välismaal asuvaid poode, mis oleks valmis nende tellimust vastu võtma. Kuigi pakkumised on Internetis tarbijatele tehniliselt juurdepääsetavad, katkestavad veebilehed tellimuse sooritamise ajal mingil hetkel tehingu.

⁸ YouGovPsychonomics (2009).

13. Kogu ELi hõlmava veebipoode käsitleva uuringu tulemused näitavad probleemi ulatust. Kokku tehti 10 964 piiriülest uuringut. Keskmiselt oli ainult 39 % juhtudest teoreetiliselt võimalik esitada tellimus Interneti-poes, mis ei asunud tarbijaga samas riigis. Kõikidest tellimustest 61 % ei oleks saanud esitada, kas seepärast et kaupmehed ei nõustu võtma tellimusi tarbija riigist või muudel põhjustel (nt tehniliste probleemide tõttu või kuna konkreetne maksevõimalus ei olnud saadaval)⁹.

Joonis 3. Tarbijatele tehniliselt juurdepääsetavad piiriülesed pakkumised, mille puhul ei õnnestunud tellimust esitada

Allikas: YouGovPsychonomics (2009)

14. Paljud Interneti-poed ei ole valmis müüma kõikidele ELi riigi tarbijatele. Belgiast, Bulgaariast, Lätist, Maltalt ja Rumeeniast pärit ostjatel oli kõige rohkem ebaõnnestunud tellimusi (vt joonis 3). Paljud poed teevad ostjate vahel elukoha alusel vahet. Näiteks ei olnud paljudel uuringus osalejatel võimalik end veebisaidil registreerida, kui nad tahtsid tehingut jätkata, paljud veebisaidid keeldusid tarnimast ostja riiki ning paljud maksevõimalused ei olnud piiriüleste tehingute puhul saadaval¹⁰.

⁹ YouGovPsychonomics (2009). Katsetati võimalust esitada tellimus kuni hetkeni, mil avanes tellimuse lõpliku kinnituse leht. Tegelikult ostu ei sooritatud.

¹⁰ YouGovPsychonomics (2009).

PIIRIÜLEST E-KAUBANDUST REGULEERIVATE TÕKETEGA TOIMETULEK

15. Piiriülese e-kaubanduse tõketele on ELi tasandil aastaid seadusandlikust seisukohast tähelepanu pööratud. On vaja võtta rohkem meetmeid, enne kui saavutatakse integreeritud jaemüügi siseturg. Komisjoni 2009. aasta märtsi aruandega nähti ette tarbijaid ja ettevõtjaid takistavate tõkete põhjalik analüüs¹¹.
16. Euroopa jaemüüjate puhul on peamised piiriülest e-kaubandust reguleerivad tõkked põhjustatud tarbijakaitset ning käibemaksu, taaskasutusmaksu ja -lõivusid käsitlevate eeskirjade killustatusest. Kõnealuste eeskirjade rakendusviis erineb märkimisväärselt liikmesriigiti ja tekitab seega keeruka, kuluka ja ettearvamatult majanduskeskkonna ettevõtjatele, kes kaaluvad piiriülest müüki. Kõnealuste tõketega tegelevate ettepanekute vastuvõtmine on seega oluline, et muuta jaemüüjate käitumist ja samas luua tarbijate jaoks paremaid võimalusi.
17. Tarbijad seisavad silmitsi mitmesuguste probleemidega, kui nad üritavad teises riigis veebipõhist ostu sooritada. Tihti keelduvad välismaised Internetis kauplejad võtmast vastu tellimusi tarbijatelt, kes elavad teises riigis. Samuti ei tea tarbijad, mida teha või kelle poole pöörduda, kui neil tekib probleem, eelkõige teises riigis asuva kaupmehega seotud kaebuste lahendamiseks.
18. Kuna tuvastatud probleemide olemus on keerukas ja need on omavahel seotud, on vaja mitmetasandilist strateegiat. Järgmises punktis esitatakse võetavad meetmed, mis on järjestatud vastavalt allesjäänud väljakutsete analüüsimisel neile omistatud prioriteetsusele. Kuigi iga meede on ka üksikuna oluline, tuleb selleks, et piiriülese e-kaubanduse potentsiaali täielikult kasutada, saavutada edu neist kõigi puhul tervikuna.

Tarbijakaitse-eeskirjade killustatusega tegelemine

19. Lepinguid käsitlevate killustunud tarbijakaitse-eeskirjade ning seaduste konflikte käsitlevate eeskirjade mõju toob kaasa eeskirjade järgmisest tulenevaid lisakulutusi kaupmeestele, kes soovivad tooteid müüa mitmes liikmesriigis. Tarbija õigusi käsitleva direktiivi ettepanekus tegeletakse selle peamise takistusega, mis seisab jaemüügi siseturu loomise ees. Ettepanekuga üritatakse ühendada neli olemasolevat direktiivi üheks õigusaktiks ning lihtsustada ja ajakohastada olemasolevaid eeskirju, kõrvaldada tõkked siseturult¹² ja vältida erinevate eeskirjade kogumite kohaldamist.
20. Ettepanekuga luuakse sihtvaldkonnas üksainus täielikult kooskõlastatud eeskirjade kogum, millega tagatakse kogu ühenduses tarbijakaitse kõrge ühine tase ja võimaldatakse kaupmeestel müüa tooteid 27 liikmesriigis asuvatele tarbijatele samamoodi, nagu nad seda teevad kodumaal, kasutades näiteks samu lepingutingimusi ja teabematerjale. Ettepanekuga vähendatakse seega kaupmeeste jaoks tunduvalt eeskirjade järgimisega seotud kulusid ja samal ajal tagatakse kõrgetasemeline tarbijakaitse.

¹¹ „Komisjoni talituste töödokument: aruanne piiriülese e-kaubanduse kohta ELis”, SEC(2009) 283, 5. märts 2009.

¹² Ettepanek tarbija õigusi käsitleva direktiivi kohta – KOM(2008) 614.

21. Lisaks tugevdatakse ettepaneku vastuvõtmisega tarbijakaitset ja jõustamist piiriülestes e-kaubanduse lepingutes ning aidatakse vahendajatel jõuda kohtuväliste lahendusteni. Komisjon kutsus Euroopa Parlamenti ja nõukogu üles omistama kõnealusele ettepanekule eelisjärjekorras tähelepanu.

Tagada teenusedirektiivi artikli 20 tõhus jõustamine

22. Teenusedirektiivi artikli 20 lõike 2 eesmärk on tegeleda ühe piiriülese kaubanduse peamise takistusega uuenduslikult, nõudes liikmesriikidelt konkreetselt, et nad teeksid lõpu olukorrale, kus kaupmehed diskrimineerivad tarbijaid, keeldudes neile müümast või koheldes neid erinevalt nende rahvuse või elukoha alusel¹³.
23. Kuigi sellega keelustatakse diskrimineerimine, võimaldatakse kaupmeestel siiski kohaldada „erinevusi juurdepääsutingimustes, kui need erinevused on otseselt õigustatud objektiivsete kriteeriumidega”, mis teatavatel juhtudel võivad hõlmata seadustest tulenevaid tõkkeid. Selliste tõkete kõrvaldamisega kooskõlas käesoleva teatisega täiendatakse seega artikli 20 lõiget 2, vähendades võimalikke põhjuseid, mis võimaldavad kaupmeestel neid kriteeriume kasutada.
24. Kuna artikli 20 lõige 2 on piiriülese e-kaubanduse seisukohast väga oluline, on selle täielik rakendamine ja tõhus jõustamine komisjoni jaoks esmatähtis. Seega annab komisjon liikmesriikidele suuniseid, et tagada selle rakendamine 2009. aasta lõpuks, seejärel kavatseb ta aktiivselt jälgida, kuidas riigiasutused ja kohtud direktiivi jõustavad.

Suurendada piiriülese jõustamise tõhusust

25. Tarbijad oleks enesekindlamad piiriüleste ostjad, kui nad oleksid kindlad, et tarbijakaitseasutused jälgivad kaupmeeste äritavasid. Tarbijakaitsega tegelevate täitevasutuste vahel kooskõlastatud korrapärased turujärelevalvetoimingud (nn lauskontrollid) tarbijakaitsealase koostöö määrase raames on võimaldanud riigiasutustel uurida eeskirjade eiramisi ja tagada tarbijakaitseaduste järgimine¹⁴.
26. Hiljuti, 2009. aasta mais läbiviidud elektrooniliste seadmete veebimüügi kontrolli käigus ilmnes, et eeskirju eirati 55 % veebisaitide puhul. Peamised tuvastatud probleemid olid ebatäpne, puuduv või mittetäielik teave tarbija õiguste, kogumaksumuse ja kaupmehe kontaktandmete kohta, mis näitab, et nii e-kaubandust käsitleva direktiivi sätteid kui ka tarbijakaitse-eeskirju on vaja paremini jõustada. Järgnevas jõustamisetapis paluvad liikmesriigid piiriüleste eiramistega tegeledes uurimis- ja jõustamisabi teiste liikmesriikide asutustelt¹⁵.
27. On vaja, et liikmesriigid olemasolevaid eeskirju tõhusamalt jõustaksid, et kõrvaldada tõkked, parandada teabe läbipaistvust ja tugevdada tarbijate usaldust Internetis esitatud pakkumiste ja veebikaupmeeste suhtes. Komisjon esitas hiljuti mitu soovitus selle kohta, kuidas seda kõike saavutada¹⁶.

¹³ 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul.

¹⁴ 27. oktoobri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 2006/2004 (tarbijakaitseaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta)

¹⁵ Vaadake veebilehte: http://ec.europa.eu/consumers/enforcement/sweep/electronic_goods/index_en.htm

¹⁶ Teatis KOM(2009) 330, 2.7.2009, ühenduse tarbijaõigustiku jõustamise kohta.

Tegeleda ebaausate kaubandustavade

28. Ebaausate kaubandustavade direktiivis (2005/29/EÜ) on sätestatud ettevõtja ja tarbija vahelisi seaduslikke ja keelatud kaubandustavasid käsitlev ühtne eeskirjade kogum, mis hõlmab kogu ELi¹⁷. On oluline, et riikide täitevasutused tagaksid direktiivi ühtse rakendamise selleks, et Interneti-kauplused saaksid turustada ja reklaamida lihtsustatud ja prognoositavas regulatiivkeskkonnas ning et tarbijad saaksid usaldada Internetist leitud pakkumisi.
29. Seepärast avaldab komisjon 2009. aasta lõpuks suunised, milles käsitletakse muu hulgas uusi mõisteid, mis direktiiviga selle ühtliku tõlgendamise ja kohaldamise eesmärgil kehtestati. See aitab tõsistel kaupmeestel tegeleda piiriüleste tehingutega, eelkõige Interneti-keskkonnas. Ebaausaid tavasid käsitlevate õigusaktide tõhusam piiriülene jõustamine aitaks suurel määral kaasa tarbijate usalduse kasvatamisele ja heausksete kaupmeeste tegevusele, sest sel viisil vähendatakse ebaausat konkurentsi petturitega.

Edendada alternatiivseid vaidluste lahendamise kavasid ja väikeseid nõudeid käsitlevate piiriüleste kohtuvaidluste lahendamise menetlust

30. Lisaks käimaolevatele jõustamismeetmetele on ELi tasandil sisse seatud mehhanismid tõhusate parandamismeetmete võtmiseks: väikeseid nõudeid käsitlevate piiriüleste kohtuvaidluste lahendamise menetlus, mis jõustus 2009. aastal, lihtsustab ja kiirendab menetlust ning vähendab kohtukulusid nõuete puhul, mille summa ei ületa 2 000 eurot; direktiiv vahendusmenetluse teatavate aspektide kohta tsiviil- ja kaubandusajades tugevdab vahendusmenetluse kasutamist¹⁸.
31. Internetis asetleidvate piiriüleste vaidluste puhul hõlbustab komisjon tarbijate juurdepääsu kohtuvälisele menetluskorrale tarbijakaitsekeskuste võrgustiku (ECC-Net) abil, mis ühendab tarbijaid 400 alternatiivse vaidluste lahendamise asutusega ELis¹⁹. Komisjon edendab täiendavalt kõnealuseid mehhanisme, koostades kodanike jaoks ettenähtud juhendi väiksemate kohtuvaidluste menetluse kohta, luues ELi e-õiguse portaali ja tehes täiendavaid jõupingutusi ECC-Neti edendamiseks.

Lihtsustada kaugmüüjate käibemaksualaseid aruandluskohustusi

32. Praegu peavad veebikaupmehed end käibemaksukohustuslasena registreerima igas riigis, kus nende aastane müük ületab teatava künnise; lisaks sellele varieeruvad künnised ja käibemaksumäärad riikide lõikes.
33. Komisjon tegi ettepaneku kehtestada ühe akna süsteemi väljaspool liikmesriiki asuvate maksekohustuslaste suhtes, et võimaldada kaupmeestel täita teatavaid

¹⁷ 11. mai 2005. aasta direktiiv 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul.

¹⁸ Määrus (EÜ) nr 861/2007, millega luuakse Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus; Direktiiv 2008/52/EÜ vahendusmenetluse teatavate aspektide kohta tsiviil- ja kaubandusajades.

¹⁹ Vt http://ec.europa.eu/consumers/redress_cons/index_en.htm

käibemaksukohustusi oma liikmesriigis ja lihtsustada kaugmüügikorda kogu ELi hõlmava ühtse 150 000 euro suuruse künnise kehtestamisega²⁰.

34. Lisaks nõutakse praegu kaugmüüjatelt, et nad esitaksid tervikliku käibemaksuga arve isegi juhul, kui kodumaine müüja, kes müüb samu kaupu samale kliendile, ei pruugi olla kohustatud seda tegema. Komisjon on teinud ettepaneku näha kaugmüüjate jaoks ette lihtsustatud arve, mida saab kasutada teatavatel tingimustel²¹.
35. Mõlemad ettepanekud teeksid piiriüleste kaugmüüjate jaoks käibemaksukohustuse täitmise tunduvalt lihtsamaks. Seega kutsub komisjon nõukogu üles pöörama kõnealustele ettepanekutele esmajärjekorras tähelepanu.

Vähendada veebiette võtjate halduskoormust seoses elektri- ja elektroonikaseadmete romudega

36. Elektroonikaseadmete (tootekategooria, mille järgi on Internetis kõige rohkem nõudlust) puhul esinevad täiendavad seadusandlikud tõkked. Elektri- ja elektroonikaseadmete romusid käsitlevate eeskirjade (elektri- ja elektroonikaseadmete romude direktiiv) riiklikus rakendamises ühtsuse puudumine on Interneti-kaupluste jaoks kaasa toonud mitmesugused tasud ja künnised elektri- ja elektroonikaseadmete registreerimisel ja nende kohta aruannete esitamisel, mis omakorda võivad piiriüleseid kaupmehi liigselt piirata.
37. Oma hiljutises ettepanekus võttis komisjon rakendamise ühtlustamiseks olulisi meetmeid, selgitades direktiivi teatavaid sätteid ja kohaldamisala. Artikliga 16 tehakse ettepanek ühtlustada kogu ELis tootjate registreerimist ja aruandlust käsitlevaid eeskirju; selleks muudetakse registrid tootjate jaoks koostalitlusvõimelisteks. See võimaldaks tootjatel registreeruda ühes liikmesriigis nii, et andmed kajastaksid nende tegevust kogu ELis, selle asemel, et registreeruda igas liikmesriigis eraldi²².
38. Komisjoni ettepanek aitaks oluliselt kaasa praeguse kava puhul tekkinud praktiliste probleemide lihtsustamisele. Komisjon kutsub Euroopa Parlamenti ja nõukogu üles omistama kõnealusele ettepanekule eeljärjekorras tähelepanu.

Praktilised lahendused autoriõiguse tasude haldamisele

39. Riigi ja Euroopa tasandi sidusrühmad on alates 2006. aastast pidanud läbirääkimisi, et leida lahendusi praktilistele probleemidele, mis on seotud autoriõiguse tasude piiriülese haldamisega tühjade infokandjate või salvestusseadmete müügi puhul. Praegu on võimalik olukord, kus piiriülesed kaupmehed peavad sama toote eest maksma autoriõiguse tasusid ja nende kohta aru andma mitmes riigis.
40. Suurem osa sidusrühmadest on arvamusel, et praegune autoriõiguse tasusid käsitlev aruandlus-, maksmis- ja hüvitamissüsteem takistab piiriülest e-kaubandust.

²⁰ Ettepanek nõukogu direktiivi kohta, millega muudetakse direktiivi 77/388/EMÜ käibemaksukohustuste lihtsustamiseks – KOM(2004) 728.

²¹ Ettepanek, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi, arvete esitamist käsitlevate eeskirjade osas – KOM (2009) 21.

²² Ettepanek direktiivi 2002/96/EÜ (elektri- ja elektroonikaseadmete romude kohta) uuestisõnastamiseks – KOM(2008) 810.

Praeguseni ei ole jõutud kokkuleppele praktiliste lahenduste osas, mis muudaksid riikide maksusüsteemid toimivamaks. Sidusrühmad peaksid kahekordistama oma jõupingutusi, et leida kiireid lahendusi, mis võimaldaksid äriühingutel täiustada oma piiriülest logistikat.

Aidata kaasa veebimüügi tõkete vähendamisele vertikaalpiirangute kontekstis

41. Vertikaalpiiranguid käsitlevad konkurentsieeskirjad on suurel määral kaasa aidanud e-kaubanduse teelt põhjendamatute tõkete kõrvaldamisele turustuslepingutes, sest nendega on keelustatud piiriülesele veebiturustuse ja -müügi suhtes kehtinud konkurentsivastased piirangud²³. Praegune grupierandi määrus kaotab kehtivuse 31. mail 2010. Komisjon uurib praegu, kuidas seda määrust on seni kohaldatud, et neid eeskirju selgitada ja lihtsustada. Komisjon analüüsib samuti, kuidas käimasolev läbivaatamine saaks kaasa aidata Internetis toimuva müügi tõkete kõrvaldamisele ning tarbijate heaolu suurendamisele²⁴.
42. AINUõigusliku turustamise puhul täpsustatakse läbivaatamise käigus aktiivse ja passiivse müügi eristamise kriteeriume, et teha kindlaks kõige levinumad tavad, mis piiravad passiivset müüki ja mis tõenäoliselt on vastuolus konkurentsieeskirjadega. Eeldatav ebaseaduslik toimimisviis võib hõlmata näiteks seda, kui ainuõiguslikult turustajalt nõutakse, et tema kodulehelt suunataks kliendid automaatselt tootja kodulehele või mõne teise ainuõigusliku turustaja kodulehele. Teiseks näiteks võiks tuua tarbija tehingu peatamise, kui krediitkaardandmetest selgub, et maksja aadress ei ole ainuõiguslikul sihtterritooriumil.
43. Valikturustuse puhul uuritakse käimasoleva läbivaatamise käigus, kas vahendajate valimiseks kasutatud kriteeriume (näiteks nõue vahendajale, et tal oleks füüsiline müügipunkt) saab õigustada tarbijakaitsega ning kas need ei piira asjatult veebi- ja piiriüleseid tehinguid. Vertikaalse läbivaatamise käigus uuritakse ka, kas valikturustuse võrgustikes ei keela tootjad määratud vahendajatel Internetti kasutada.
44. Veebiturustus on üks peamistest valdkondadest, mida vertikaalseid piiranguid käsitlevate konkurentsieeskirjade käimasoleva läbivaatamise käigus uuritakse. Selles suhtes uurib komisjon hoolikalt, kas olemasolevaid eeskirju on vaja kohendada, et piiriülest e-kaubandust veelgi edendada.

Parandada maksesüsteeme ja logistikat ning tegeleda tehniliste tõketega

45. EL on pööranud tähelepanu ka maksesüsteemidele, et suurendada koostalitlusvõimet ja rajada tõrgeteta piiriülene turg kas õigusaktide (makseteenuste direktiiv) või tööstusharu juhitud algatuste toetamise kaudu (ühtne euromaksete piirkond)²⁵. Tarbijate ja kaupmeeste (eelkõige VKEde) jaoks terves ELis on Internetis piiriüleste

²³ Komisjoni määrus (EÜ) nr 2790/1999, 22. detsember 1999, asutamislepingu artikli 81 lõike 3 kohaldamise kohta vertikaalkokkuleppe ja kooskõlastatud tegevuse liikide suhtes (grupierandi määrus); Komisjoni teatis (2000/291/01) „Suunised vertikaalpiirangute kohta”.

²⁴ Vt dokumenti „Online Commerce Roundtable: Opportunities and Barriers to Online Retailing”, mis on kättesaadav järgmisel aadressil:

²⁵ http://ec.europa.eu/competition/consultations/2009_online_commerce/roundtable_report_en.pdf

Direktiiv 2007/64/EÜ makseteenuste kohta siseturul.

maksete tegemine ja saamine ikka veel probleem ning suurim tõke piiriülesele kaubandusele.

46. Postisektori reformile anti uus hoog kolmanda postidirektiivi vastuvõtmisega aastal 2008, selle direktiiviga võtsid kõik liikmesriigid kohustuse avada täielikult oma postiturud. Turu täieliku avamisega luuakse siseturg ning postioperaatoritel peaks olema võimalik asutada tüdrettevõtteid teistes liikmesriikides ja tarnida tooteid oma võrgustike kaudu või siis peaks neil olema võimalik vabamalt valida, millist postioperaatorit kasutada teistes liikmesriikides ühendusesiseste postiteenuste jaoks. Tarbijad ja kaupmehed saavad selle tulemusena paranenud piiriülesest logistikast kasu²⁶.
47. Komisjon tagab jätkuvalt, et siseturul kauplemine vabastatakse asjatutest tõketest ning et uusi tõkkeid ei tekitata.

TÄIENDAVAD MEETMED MITTEREGULATIIVSETE TÕKETE KÕRVALDAMISEKS PIIRIÜLESE E-KAUBANDUSE TEELT

Teha koostööd tööstusharuga, et edendada üleeuroopalist Interneti-kaupluste turgu

48. Tarbijate arusaam Interneti kaudu avanevatest võimalustest tuleneb osaliselt majandusmodelitest, mis on seni Interneti-siseturu asetanud riiklike turgude kõrvale.
49. Komisjon kutsub suurimaid otsingumootoreid ja veebiettevtjaid suurendama tarbijate teadlikkust piireülesest võimalustest. Internetis tegutsevad ettevõtjad peaksid võtma .eu'ga (kogu Euroopa jaoks ühine tippdomeen) lõppeva domeeninime, et kaotada riikide domeenimedel põhinev rahvuslik käsitlus. Kuna kõik .eu domeeninime registreerivad ettevõtjad peavad täitma Euroopa eeskirju, annab .eu domeeninimi tarbijatele teatava kindlustunde ning kõrgetasemelised Euroopa ettevõtjad saavad .eu abil teistest eristuda. Kaupmehed peaksid looma mitut riiki hõlmavaid või üleeuroopalisi veebilehti.
50. Kuigi Internetis on võimalik leida piiriüleseid pakkumisi, nõuab see rohkem aega ja pingutusi kui asjaomase riigi elanike jaoks ettenähtud kodumaiste pakkumiste leidmine. Suurimad otsingumootorid ja hinnavõrdluste veebilehed peaksid süsteemsemalt pakkuma otsingumootorite tähtsusjärjestusi või hinnavõrdlusi, milles oleks esitatud nii piiriüleseid kui ka kodumaised pakkumised ja mis oleks saadaval rohkem kui ühes keeles²⁷. Kogemused lennundussektoris on näidanud, et mitmekeelsetel läbipaistvatel veebilehtedel on suurim potentsiaal piiriüleste veebitehingute edendamiseks²⁸. Komisjon jätkab turul tegutsevate ettevõtjatega arutelusid selle üle, kuidas nad saaksid hõlbustada piiriülest e-kaubandust.

²⁶ Direktiiv 97/67/EÜ (muudetud direktiiviga 2002/39/EÜ ja direktiiviga 2008/6/EÜ), nn postidirektiiv.

²⁷ Nagu soovitatud komisjoni teatises KOM(2008)566 „Mitmekeelsus – Euroopa rikkus ja ühine kohustus”.

²⁸ Eelkõige pärast Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1008/2008 (ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (uuestisõnastamine)) vastuvõtmist.

Tarbijate ja kaupmeeste teavitamine

51. Teadlikud tarbijad, kes tunnevad oma õigusi ja on võimelised eeskirjade eiramisi ära tundma ja neist teatama, saavad tõenäolisemalt kasu piiriülesest veebikaubandusest. Sel eesmärgil laiendab ja ajakohastab komisjon 2009. aasta mais avaldatud informatiivse veebilehe „eYouGuide to your Rights Online”²⁹ ning jätkab piiriülestele ostjatele teavet ja soovitusi andva tarbijakaitsekeskuste võrgustiku toetamist. Võrgustikku Enterprise Europe Network kasutatakse selleks, et teavitada kaupmehi nende kohustustest ja võimalustest.

Tugevdada turujärelevat

52. Osana komisjoni algatusest parandada jaemüüki siseturul, on vaja pidevalt jälgida piiriülest e-kaubandust tagamaks, et poliitikakujundajad, jõustajad ja kodanikud oleksid teadlikud turu arengust. Lisaks olemasolevatele Eurostati uuringutele jätkab komisjon eraelu puutumatus ja andmekaitset käsitlevaid õigusakte arvestades koostööd Euroopa Keskpannaga ja suuremate krediitkaarte väljastavate ettevõtjatega, et töötada välja krediitkaarditehingutel põhinev piiriülese müügi statistika.

JÄRELDUS

53. Käesolevas teatises luuakse alus strateegiale, millega parandatakse piiriülese e-kaubanduse toimimist. Selle eesmärgi saavutamiseks saavad kasu nii tarbijad, ettevõtjad kui ka ELi majanduse konkurentsivõime. Edusamme nende eesmärkide saavutamisel jälgitakse hoolikalt tarbijaturgude tulemustabeli kaudu.

²⁹ Vt http://ec.europa.eu/information_society/eyouguide/navigation/index_en.htm